

gzhaja, izvršeni ponedeljek, vsa... Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje...

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (73 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov...

Po preuredbi naše politične organizacije

Preureditev politične organizacije naše Julijske Krajine je izvršena in zadobi svoj končni pečat na današnjem ustanovnem shodu samostojnega političnega društva za Goriško.

taktike, da pa smo narod složnih borcev za skupne naše pravice in koristi, da smo nerazdružno spojeni v ljubezni in zvestobi do svojega naroda.

in iskrenih ovacij. Ko so slovenske Celjanske in Celjani na večer prišli po svoje stanovalce, da jih vzamejo za dve noči pod streho, je marsikdo odhajal žalosten in praznih rok, ker je občinstvo vrlo tekmovalo v gostoljubnosti.

prave o položaju, ki je nastal vsled padanja nemške valute. Mednarodna trgovska zbornica PARIS, 12. Danes se je sestel svet mednarodne trgovske zbornice pod predsedstvom bivšega trgovskega ministra senatorja Clementel-a.

Ogrski Sopronj, toda brez podpore Malega sporazuma bi bila najbrže prišla ob vse Gradsko, kajti naklonjenost velikih držav napram monarhistični Ogrski je bila lanskega leta zelo velika.

Italija

Senat sklican za 13. julija RIM, 12. Senat je sklican za četrtek, dne 13. julija ob 16 s tem-le dnevnim redom: 1. vprašanja; 2. razprava o teh-le zakonikih načrtih: reforma kazenskih in civilnih pristojbin za priče, izvedence, porotnike...

dosežen sporazum med Italijo in državo SHS. V glavnem gre za izvršitev rapalske pogodbe. Dokler se ne doseže med tema državama sporazum, ni mogoče pričakovati, da dobi Reka od kod finančno podporo.

Čehoslovaška

Konferenca Male entente v Pragi PRAGA, 12. Po posvetovanju zastopnikov Male entente v Beogradu povodom kraljeve poroke pripravlja čehoslovaško finančno ministrstvo načrte za finančno konferenco predstavnikov Male entente, ki se bo vršila v Pragi meseca septembra.

Anglija

Angleška vlada in padanje nemške valute LONDON, 12. Reuterjeva agencija javlja, da se je angleški ministrski svet bavil s položajem, ki je nastal vsled padca nemške marke, ni pa prišel do nikakega sklepa, ker gre za vprašanje, ki se tiče vseh držav, ki so podpisale versaillesko pogodbo.

Nemčija

Policija na sledu drugima dvema atentatorjema na Rathenau BERLIN, 12. Policija je prišla na sled drugima dvema atentatorjema na Rathenau, Fischerju in Kernu. Videli so ju v Pismarju in drugih mestih meklenburške in hanoverske pokrajine.

Argentinski predsednik v Rimu

RIM, 12. Danes ob 13. uri je priredil predsednik argentinske republike Del Alvear slavnostni obed v čast Nj. V. kralju v palači argentinskega poslanstva. Med drugimi so se obedu udeležili prestolonaslednik, min. preds. Facta, predsednik senata, minister Schanzer, rimski župan Cremonesi itd.

Francoski ministri

BENGASI, 12. Minister za kolonije Amendola se je po obisku v Cirenajki vkrcal na parnik «Praga», ki bo odplul v Sirakuzo. Ministra so pozdravili ministrski predsednik, predsednik zbornice in drugi dostojanstveniki.

Rusija

Grozna statistika BERLIN, 12. V nedeljo 9. t. m. se je vršila v Berlinu druga mednarodna konferenca za pomoč lačni Rusiji. Konferenca so se udeležili številni zastopniki inozemskih pomožnih akcij in delegati mednarodnega Rdečega križa.

Španka

Železniška nesreča v Paradesu 23 mrtvih MADRID, 12. Število trupel, ki so jih izveliki izpod koles vlakov, katere sta se trčila na postaji Parades, znaša 23. Med mrtlic se baje nahajajo en senator, en poslanec in en sodnik.

Turčija

Turčija v finančnih stiskah PARIS, 12. Agencija «Havas» poroča iz Carigrada: Slabo finančno stanje dela uradnikom krogom velike skrbi. Državni uradniki niso še dobili plače za mesec junij, kakor tudi ne zaostanek zadnjih štirih mesecev in pol.

Jugoslavija

Sporazum z Italijo PARIS, 12. «Temps» razpravlja v posebnem poročilu o finančnem položaju svobodne države Reke. Naglašja, da se v Rimu vodijo razgovori o finančni pomoči. Obstaja velika nevarnost za nove neredne na Reki, če se ne priskoči hitro Reki s finančnimi sredstvi na pomoč.

Čehoslovaška geološka ekspedizija na Principovem grobu

SARAJEVO, 11. Čehoslovaška geološka ekspedizija slušateljev visoke rudarske šole v Příbranu pod vodstvom g. prof. ing. dr. Stořesa je posetila danes grob narodnega mučenika Gavrila Principa in položila nanj venec.

Francija proti moratoriju

PARIZ, 12. Oficiozno poročilo pravi, da je prezdognja vest iz Londona, da bi se bila Francija pripravljena odpraviti delu nemškega dolga in dovoliti moratorij treh let. Ne more se govoriti ne o odpuščanju, ne o mednarodnem posojilu — pripominja poročilo — brez predhodnega sklepa odškodninske komisije o teh ukrepih, katerih prvi ima namen ozdraviti nemške finance, drugi pa razveljavljene medzavezniki dolgov.

Češke manjšine v Avstriji

Prijateljski odnošaji med Avstrijo in Malim sporazumom so preobhodni predpogoj za uspešno uveljavljanje tega poslednjega v evropski politiki na eni strani, a na drugi strani si življenju senzeremske Avstrije brez takega prijateljstva ali vsaj sporazuma sprito sedanjega političnega položaja v Evropi sploh ni mogoče misliti.

Češke manjšine v Avstriji

Prijateljski odnošaji med Avstrijo in Malim sporazumom so preobhodni predpogoj za uspešno uveljavljanje tega poslednjega v evropski politiki na eni strani, a na drugi strani si življenju senzeremske Avstrije brez takega prijateljstva ali vsaj sporazuma sprito sedanjega političnega položaja v Evropi sploh ni mogoče misliti.

Tipičen primer iz zgodovine našega šolstva

Dne 1. decembra 1921 so družinski očetje iz vasi Račice v občini Buzet (Istra) vložili prošnjo, naj bi se jim zopet odprla hrvaška šola. Prošnjo je podpisalo 93 družinskih očetov. Tržaški generalni civilni komisariat je potreboval nekaj več nego pol leta, da je na to prošnjo odgovoril. Pod št. III, 3111/5927 z dne 19. junija 1922 je konečno prišel sledeči dobesedni odgovor:

«Generalni civilni komisariat kot deželni šolski svet je proučil prošnjo, ki gre za tem, da bi se ustanovila v Račicah ljudska šola s hrvaškim učnim jezikom. Z ozirom na to, da so prošnja z dne 1. decembra 1921 podpisali v večjem delu isti, ki so že podpisali prošnjo za ustanovitev ljudske šole s italijanskim učnim jezikom, da je od 93 podpisanih družinskih očetov 14 takih, ki so iz sela Gjurađi in tedaj ne pripadajo občini Račice, da v resnici obiskuje italijansko šolo 42 otrok, in da je treba vzrok, zakaj ta ali oni otrok ne obiskuje šole, pripisovati slabim gnotnim razmeram, ki ne dovoljujejo nakupa obleke in obuvala; ter po zaslišanju ustanov, ki vzdržujejo šolo ni ugodil gori omenjeni prošnji ter potrjuje svoj odlok št. 075529 C z dne 3. septembra 1919 tičoč se ureditve šole v Račicah.»

Tako generalni civilni komisariat. Podpisan je pod ta odlok podkomisar Crispo Moncada. Ta odgovor je popolnoma poben onim, ki jih dobivajo naši poslanci v Rimu. Človek, ki ta odgovor površno prečita, se bo vprašal: »Kaj pa hočejo se ti Hrvat? Kaj vedno nadlegujejo svoje vlado? Saj se jim ne godi nikakr krivica, saj imajo to, kar so sami hoteli. Živio Crispo Moncada!« Ce pa si stvar ogledamo malo natančneje, dobimo drugo lice. Pred vsem Račičani niso prosili za ustanovitev hrvaške šole, ampak so prosili, da se jim zopet odprta hrvaška šola, katero so imeli v Račicah že več desetletij in katero je obiskovalo nad 100 otrok.

Zadeva s podpisami je sledeča: Koj po zasedbi se je začel popravljati oni del ceste, ki vodi iz Buzeta v Cerovlje mimo Račice. Delali so na njej domaćini; bili so precej dobro plačani. Tedaj so se začeli med delavci zbirati podpisi za otvoritev šole. Grozilo se jim je, če prošnje ne podpišejo, da bodo izgubili delo. Kakor je že iz gornjega odloka razvidno, so Račice uboga kraška vas in je bila taka grozljiva popolnoma učinkovita. Sicer pa stvar ni tako hudo izgledala. Hrvatska šola, edina tedaj obstoječa v Račicah, je bila zaprta. In če je kakšen delavec vprašal, za kakšno šolo se nabirajo podpisi, je dobil v odgovor, da za hrvaško in delavci so radi podpisali, saj ravno to so želeli. Generalni civilni komisariat tedaj pa ni čakal pol leta z odgovorom in takoj so imeli v Račicah italijansko šolo. A glej nedostodnost Račičanov: Tisti, ki so pretvezno podpisali prošnjo za italijansko šolo (videli smo, na kak način), niso hoteli vpisati svojih otrok v šolo, in sam šolski nadzornik Pettarin se je prepračil, kak šola napreduje, ko je pri nekem svojem nadzorovanju našel v šoli 3 (tri) učence.

Tedaj je začelo drugo postopanje. Začelo so grozljive, da bodo starišem odvzete pokojnine, vojaške podpore, obrtna dovoljenja itd., če ne vpisejo svojih otrok v italijansko šolo. Tak se je res d'seglo, da se je v šolo vpisalo kakih 40 otrok, posebno ker se je otrokom obljubljala obleka in je vaški načelnik Walderstein trdil, da je zaman, da čakajo ljudje na hrvaško šolo, katere nikoli več ne bo. Omenjamo, da so Račice čisto hrvaška vas in da štejejo le dve italijanski družini. Sicer pa podajamo tu kar imena tistih otrok, ki so bili v letu 1921/22 vpisani v šolo, kolikor smo jih mogli doznati: Angelina Sinčić, Valerija Sinčić, David Sinčić, Ivan Matković, Rudolf Matković, Erminija Matković, Ernest Matković (le za število; rojen 10. VI. 1916), Natalija Walderstein, Friderik Walderstein, Anton Walderstein (le za število; rojen 13. I. 1917.), Alma Sinčić, Ludvik Sinčić, Roman Abondanza, Marija in Antonija Klarič (materi vdovi je bilo zagroženo, da zgubi pokojnino, če ne vpiše otrok v šolo), Josipa in Peter Pines (očetu je bilo zagroženo, da bo moral plačati neke

bolniške stroške sam, če ne vpiše otrok v šolo), Jakob in Silvester Pines (očetu je bilo zagroženo, da bo moral sam plačevati za gluhoomega sina v gluhoonemnici v Gorici), Marija, Ivan in Angelina Grzinić (vzrok: očetova penzija), Ljubica Grzinić, Ana in Karolina Medica (oče je dobil v Buzetu posojilo pod pogojem, da vpiše otroke v to šolo).

Na tak način se je pritiskalo na revne, bedne ljudi ter so jih prisilili, da so moralno prodali svoje otroke. Pa tudi sedaj ni odgovarjal šolski obisk število vpisanih otrok. Sam gen. civ. komisariat to priznava. Navaja sicer kot vzrok revščino, toda to je vzrok, ki velja k večjemu za zimo. Dejstvo pa je, da šola nikoli ni videla med svojimi stenami več nego kakih 10 otrok. Kaj so se ti otroci naučili z ozirom na dejstvo, da niso pohajali v šolo, da so, kadar so prišli v šolo, bili poučevani v tujem jeziku, in da je učiteljica imela poleg državnih in cerkvenih praznikov še mnogo svojih lastnih, ali je kdo vprašal po tem?

Potreba trgovske pogodbe med Italijo in Jugoslavijo

ZAMUDE ITALIJE.

Dr. Riccardo Hrovat je objavil v »Piccolu« članek, ki očita italijanski vladi težke zamude pri urejanju gospodarskih razmer med Italijo in Jugoslavijo. Članek se glasi:

«Gotovo in splošno znana — čeprav velik del italijanskih trgovcev in industrijalcev ne prezira tega — važnost jugoslovenskega tržišča za razmah italijanske produkcije in za preveliko obljubenost naše dežele, v zvezi z dobavljanjem drugega blaga, ki ga potrebujemo.

Ta potreba se živo občuti. Vendar se trgovski odnosi razvijajo v skladu vsemu, četudi, seveda, z velikimi težavami. Vključ brezbržnosti vlad, ki se bolj zanimajo za politiko, nego pa za gospodarstvo, kakor n. pr. v sedanjem slučaju, ko jugoslovenska vlada vsako pogajanje trgovske naravi spravlja v odvisnost od uredbe političnih stvari, pa naj se tudi med tem podere svet in trgovina pogine.

Ta potreba se občuti zbog dejstva, da more Italija dobavljati industrijske izdelke, razne pridolge zemlje, specializirano delovno roko, intelektualne sile itd., ki morejo pripomoči k pridobivanju tržišča, dočim more nakupovati v prvi vrsti živino vsake vrste, živalske produkte, les itd.

Zlo pa je v tem, da drugi prihajajo sprej in da s tistimi, ki zadnji prihajajo, vsikdar postopa najslabše!

Pod pogoji medsebojnih udobnosti zavzemlje druge dežele prva mesta ter pošilja svoje lastne delavce in tehnične voditelje, da si odpirajo poti, dočim našim ni dopušteno vse to! Drugi dovažajo vse svoje blago, ki je cenejši in more vsled tega konkurirati ravno radi dejstva, da imajo že trgovsko pogodbo z Jugoslavijo.

Ni res — kakor se splošno krivo sodi v Italiji, da v Belgradu in v Srbiji z neprijaznim očesom gledajo na italijanski živelj. Ne! Narobe: tu se tuji de tolerirajo samo — kajti tu morejo vsi svobodno govoriti svoj jezik, — marveč gledajo na vsakogar s prijaznim očesom. Tuja industrija se razvija in si pridobiva udobnosti, važne za deželo. Trgovina se razvija in odnosi, ki se sklepajo, ustvarjajo tisto gospodarsko vez, ki dovaja do medsebojne simpatije med interesiranimi narodi ter služi medsebojnim potrebam.

Jaz, ki živim v gospodarskem in finančnem svetu, vidim, da srbsko ljudstvo ne pozna nikakega nasprotstva proti italijanskemu narodu, marveč se smatra kot sličenega mu po zgodovini svojega preporoda in svoje neodvisnosti. Govori se, da je bila Srbija isto, kar Pijemont za Italijo, in isti duh, stremiči po neodvisnosti domovine je prevzel Italijane in Srbe za dosego tega vzvišenega cilja. Če so vzroki za tisto jezo, je ta naperjena proti vladi, nikakor pa ne proti italijanskemu narodu.

In tu (pisec živi v Belgradu) je toliko prostora, posebno za italijansko specializirano delovno roko, je pomanjkanje trgovske pogodbe v težko škodc, kajti delo

Tako se zapravila javni denar v svrhu, da se vzgojuje analfabetizem, a očetje, ki prosijo, da bi se ta položaj vendar enkrat menjal, se zavračajo s ciničnimi odloki, kakor je gornji.

Gospoda Crispo Moncada & Ci, vidite sedaj, kako je s tistimi slavni podpisi za italijansko šolo! Sami priznate, da je le en del podpisal obe prošnji, a so tudi taki, ki niso sploh prosili za italijansko šolo, ampak le za hrvaško. Na vsak način predstavlja tistih 93 podpisov zadajo voljo naroda izraženo prosto brez skrbi, da bi bil zgubljen kak zaslužek: Vzemite vendar zakon v roke in storite to, kar predpisuje zakon. Pošljite komisijo na lice mesta, ta naj se na svoje oči prepriča o pravi volji naroda in daje potem ljudem to, kar so že imeli: hrvaško šolo.

Dne 24. maja 1922. je gosp. Mosconi metal v Postojni Nj. V. kraljici in poslancu Lavrenčiču prah v oči, ko je trdil, da rad odpira slovenske šole, le učiteljev da manjka. Dne 19. junija 1922 so bili lepi postojnski dnevi že pozabljeni. Bog visoko, kralj daleko. Res je, gosp. Mosconi, manjkajo učitelji, ampak prvo, kar manjka pri vas, je dobra volja in spoštovanje zakonov!

za gradbo cest, poslopij, delo pri ustanovljenih in nastajajočih industrijah, potrebuje našega sedelovanja. Ker prihajamo pozno, se utegne seveda zgoditi, da ne pridemo pravočasno. Kajti vse druge dežele so se že postavile na svoje mesto v smislu in se bo mogoče malo več storiti, ker se bomo morali boriti s hudo konkurenco in bomo našli na kaj drugačne razmere, nego so bile pred par meseci in so sedaj.

Le privatni inicijativi se je zahvaliti, da se je nekaterim italijanskim industrijalcem posrečilo, da so pridobili koncesije za ustanovitev kake tvornice in če se je, v tej ali drugi obliki, ustanovila kaka družba.

Trgovsko življenje ne zasleduje velikih idealov, marveč pridobivanje tržišč, vidike za ekspanzije, žive trgovske zveze in gospodarske koristi. Mrzličavo delovanje strojev, motorov in žvižgov siren, to so elementi, ki se morajo družiti v popolnejšo delitev svetovnega dela. Če se pa postavljajo zapreke po volji, ali brezbržnosti za razvoj narodnega gospodarstva od tiste strani, ki more in bi morala posredovati, ali, če se ne postavljajo podlage za sporazum v stvari: potem ostane sedemdeset odstotkov naporov od strani posameznih privatnih inicijativ brezkoristnih, če se jim ne posreči premagati vse težave.

Pogodba z Nemčijo — seveda: s trgovsko Nemčijo — je bila ratificirana te dni in tako pride poplava nemških izdelkov in pridelkov. Tudi druge dežele so že dosegle pogodbe in imele bodo za-se ugoden čas. A mi: na kaj čakamo še?

Ce je ta dežela (Jugoslavija) vredna proučevanja in uvaževanja s politične strani, pa zahtevajo drugi razlogi — morda še močnejši in važnejši — proučevanje in uvaževanje s trgovske strani.

Tu je dela v vseh panogah trgovine, industrije, finance. Industrija more cveteti, ker je dovolj električne in pogonske sile. In naravno je, da se s trgovino spajajo vse druge oblike delovanja, ki se razvija od proizvajanja do porabe.

Nadejati se je, da ne bo treba več mnogo časa, da se kaj stori v gori označenem smislu.

Strah pred Nemčijo

Glavni element v evropski politiki pred vojno je bil strah pred militaristično Nemčijo. Ta strah je odločilno vplival na združevanje evropskih držav v skladu s tem, nemško vojno silo za sebi koristno ali škodljivo in nevarno. Vsa ta predvojna politika je bila politika iskanja nekakega ravnotežja na gugalnici. Države so se razdelile na dva tabora, ki sta sedela vsak na enem koncu one usodne gugalnice. Dolgo je bila gugalnica v ravnotežju, a nekoli 1. 1914. se je ta ravnotežja pokvarila in prišlo je do svetovne vojne. Strah pred Nemčijo je bil združil skoraj vse stari in novi svet proti njej in nemška moč je bila premagana in uničena.

Nekam čudno je, toda vendar resnično, da se to razmerje med Nemčijo in ostalo (predvsem zapadno) Evropo ni izpremenilo niti po zmagi zaveznikov. Tudi sedaj stoji evropska politika pod dojemom strahu pred Nemčijo. Ta strah je tembolj čuden, ker se sedaj Evropa ne trese več pred milijoni Viljemovih bajonetov, temveč pred premagano in pohabljeno republikansko Nemčijo, ki je še pred par leti klečala pred zmagovitimi zavezniki. Vsa neizprosna Versailleske mirovne pogodbe ne zadostuje, da bi se ta strah razpršil. Zaveznikov se je lotila po zmagi neka nepričakovana bojazljivost. Po tej bojazljivosti je postala posebno znana Francija, a v večji ali manjši meri jo opažamo tudi v Angliji in Italiji. Vsako novo poročilo brezvestnih nadzorovalnih komisij, ki so raztresene po vsej Nemčiji, da nadzorujejo izvrševanje Versailleske pogodbe, ta splošni strah pred Nemčijo le stopnjuje in povečuje.

Mnogo skrbi dela zaveznikom predvsem naglo gospodarsko obnavljanje premagane Nemčije. Ako bi bil potreben, je to en dokaz več, da je bila zadnja vojna cvet in sad špekulacij mednarodnega imperalizma. Premagana Nemčija je bila v gospodarskem oziru posebno udarjena s tem, da je morala zaveznikom izročiti 1/2 svoje nekdanje ponesrečene mornarice. Nemške trgovske ladje so predstavljale pred vojno 5.239.000 ton. V smislu določbe mirovne pogodbe je morala premagana Nemčija oddati zaveznikom vse ladje z nad 1600 tonami in polovico tistih, katerih težina se je vrтела med 1000 in 1600 tonami. Na ta način je ostalo Nemčiji po izvršitvi teh določb le 419.000 ton. To je bil grozen padec in vsi so mislili, da bo Nemčija rabila vsaj 50—60 let, preden bo mogla imeti v pomorski trgovini zopet kako veljavo.

Kmalu pa se je pokazalo, da je bil to račun brez krčmarja. Še preden je Nemčija izročila svojo trgovsko mornarico zaveznikom, je že bil napravljen načrt za zopetno obnovitev nemškega trgovskega brodogoja. Kmalu po podpisu mirovne pogodbe se je začel ta načrt izvajati s tisto vztrajnostjo in smotrenostjo, ki sta bili vedno v zgodovini najtrdnjeji podlagi notranje moči nemškega naroda. Ze 1. januarja 1. 1921. je predstavljala nemška trgovska mornarica 1.000.000 ton!

Nemski načrt za obnovitev trgovske mornarice obstoji iz dveh delov, ki se med seboj izpopolnjujeta. Na eni strani skuša Nemčija kupiti ujaz vse ladje, ki jih je svoj čas morala odstopiti bivšim sovražnikom, in tudi druge ladje, ki so na prodaj, na drugi strani pa se gradijo z največjo naglico nove ladje najmoderneje vrste. Kar se tiče izvajanja prvga dela tega načrta, je treba omeniti, da zavezniške vlade njega izvršitev ovirajo, kjer le morejo. Kljub temu pa se je nemškemu društvu »Ilapag« posrečilo kupiti od inozemskega Loyda 4 velike in dva manjša parnika. Znatne kupčije te vrste so se sklenile tudi na Angleškem in nemško paroplovno društ. »Horn« v Flensburgu je javilo pred kratkim, da je ustanovilo dve novi paroplovni progii, eno s Srednjo Ameriko, a drugo z Brazilijo. Na obeh progah bodo vozili parniki, ki so bili večinoma kupljeni na Angleškem. Seveda povsod ne gre enako gladko. Tako so se vsled zunanjih vplivov razbila pred kratkim pogajanja s Portugalsko za odkup vseh ladij, kar jih je dobila ta država od Nečije v smislu določb mirovne pogodbe. Na sličan način se je ponesrečil tudi nakup večjega števila švedskih in norveških parnikov. Kljub vsem oviram pa je bilo že v začetku lanskega leta 42 nekdanjih nemških parnikov — med njimi »Capre-Palmo« z 21.500 tonami — zopet v lasti neških paroplovnih društev!

Največjo važnost pa polagajo Nemci na gradbo novih parnikov in zato imajo zelo tehtne razloge. V kratkih letih ne bo nemška mornarica samo obnovljena, temveč bo imela obenem najnovejše tovorne in potniške parnike, dočim bodo imele druge mornarice večinoma parnike starejših vrst. Gradba novih parnikov napreduje zelo naglo. Kriza v ladjedelstvu, pod katero težko čejuje vse velike pomorske države, je Nemcem nepoznana stvar. Medtem ko so morale angleške ladjedelnice odpovedati dele za stotisoe in stotisoe ton, je pred kratkim »Vossische Zeitung« ponosno izjavila, da »v Nemčiji krize ladjedelstva ni«.

To dokazujejo tudi množice na novo izpuščenih ladij. V I. 1920. so izpustile nemške ladjedelnice na vodo za 204.041 ton novih ladij, a v I. 1921. že za 509.041 ton. Vseh 26 velikih nemških ladjedelnic dela z vso paro in za gradbo trgovskih ladij se rabijo sedaj tudi nekdanje vojaške ladjedelnice, ki so gradile pred vojno vojne ladje.

Ta velikanski napor nemskih ladjedelnic podpira in podžiga enodušno vse nemsko javno mnenje. Predavatelji, časnikiarji poslanci in drugi krogi vzdržujejo po vsej Nemčiji silno agitacijo za povzdigo trgovske mornarice. Ta agitacija nas spominja na propagando, ki se je vršila za časa cesarja Viljema in pod njegovim pokroviteljstvom za povzdigo nemške moči na morju. Pod vplivom javnega mnenja daje tudi država ladjedeljski obrti ogromne podpore. V marcu mesecu lanskega leta je bil sprejet v nemškem državnem zboru zakon, s katerim sta se podelili ladjedelnicam dva milijardi mark podpore pod pogojem, da »se mora 90% novih parnikov zgraditi v nemških ladjedelnicah in da mora trgovska mornarica znašati v petih letih 2.500.000 ton«.

Ako vzamemo te številke v pretres, tedaj nam postane strah zaveznikov pred novo nemško trgovsko mornarico malo bolj razumljiv. Začela se je zopet pojavljati tista pošast, ki so zavezniki mislili da je za stalno zadavljena, namreč nemška konkurenca na svetovnih morjih. Ta konkurenca bo tem občutnejša, ker bo nova nemška trgovska mornarica sestavljena iz najmodernejših parnikov. Vsled tega so se mornariški krogi v zavezniških državah vzmernirili in ni več daleč hip, ko se bo na tem polju začela nova tekma — na življenje in smrt — med Nemčijo in drugimi evropskimi pomorskimi državami. Ta tekma bi bila dobro strah pred Nemčijo, ker bi nekako rešila krizo v ladjedstvu in ustvarila za delavske množice nove viro zaslužbe.

Naglo vstajanje nemškega naroda pa je zelo poučno za vse narode sploh, male in velike. Uči nas, da noben narod, naj pade najš tako nesreča, ne umre dotlej, dokler se sam sebe ne obsodi na smrt....

Dnevne vesti

Zalostna obletnica. Danes pišemo 13. julija! Datum torej, ki vzbuja v nas prelaznostne, uprav strašne spomine. Dospeli smo do druge obletnice zazigja našega »Narodnega doma«, zločinkega uničenja središča našega socialnega življenja in kulturnega snovanja, ter silen udarec v naše gospodarstvo. Take obletnice vzbujajo zgoče spomine, ker se bolno dotikajo še nezacelejenih in zgočih ran, da jih občutimo tem hušje.

»Bolha v ušesu.« »Nazione«, ki je precej časa nekam pridno zasleduje pisavo našega lista, ni prezrla tudi našo notico, kjer smo — sklicevaje se na slične slučaje v južnem Tirolu od strani trvdok v Nemčiji — obojalski trgovce v Jugoslaviji, ki našim ljudem in Julijski Krajini ne dopisujejo v materinem jeziku in smo zato pozivali našo javnost, naj si v takih slučajih iščejo — drugih dobaviteljev! »Nazione« označa ta naš poziv kot poziv na bojkotiranje! — Pa pustimo to! Klasična pa postaja »Nazione« s svojo trditvijo, da smo mi pri »Edinosti« sami krivi, če trgovci v Jugoslaviji nočejo pisati v slovenskem jeziku! Čitatelj gotovo gleda z začudenjem na tako trditev. Še bolj pa se bo čutil, ko bo čul utemeljevanje za tako trditev. Piše namreč: »Mari ni bila ravno ista »Edinost«, ki je pripomogla k temu, da se je razširila misel, da se ne sme pisati v slovenskem jeziku, ker se pisec podaja s tem v nevarnost, da se taka pisma ne dostavijo naslovljenecem! Če je tako, bomo razumeli, zakaj praktični ljudje rajše pišejo v italijanski, ali pa v drugih jezikih. Če pa ni tako, potem pa naj bi ne bila »Edinost« položila te bolhe v uho!« In »Nazione« zaključuje sentenco: »Tako se dogaja ljudem, ki se črez vse pritožujejo!«

»Nazione« misli morda, da je ta njen pouk moder, v resnici pa je zelo temeljito zgrešen, ker zamenjuje stvari in njihove vzroke. Naš nastop radi nedostavljanja poštih pošiljatev s slovenskim naslovom je bil pravda z ravnateljstvom pošte. Šlo je samo za slovenske naslove pisem, za

PODLISTEK

I. S. TURGENJEV:

RUDIN (39)

(Iz ruščine prevedel Ivan Vojak.)

Največ pa se je smejala Darja Mihajlovna, ko je začel Pigasov razpravljati o ljubezni in zadrževal, da je bil tudi on predmet brepenenja in da ga je neka burna Nemka nazvala celo »apetitnega Afrikančika«. Darja Mihajlovna se je smejala, toda Pigsov se ni lagal: on se je po pravici ponasal s svojimi uspehi. Zadrževal, da ne more biti nič lažjega kakor si pridobiti ljubezne katerekoli ženske: treba ji je samo deset dni zaporedoma zadrževati, da je v njenih ustih raj, a v obeh blaženstvo in da so ostale ženske poleg nje same avše in na enajsti dan poreče sama, da je v njenih ustih raj in v obeh blaženstvo in vas vzljubi. Vse je mogoče na svetu. Morda je imel Pigasov prav.

O podsestih je bil Rudin že v utici. V daljini in blede nebesni globini so se ravno kar začele prvi zvezde; na zapadu je še žarelo — nebesni svod je bil tam čistejši in jasnejši; lumen krajec se je lesketal v zlatu skozi črno vojno mrežo plakajoče breje. Druga drevesa so stala kakor mrki velikani s tisoči svetlimi luknjami, ki so

bile podobne očem, ali pa so se zlivala v splošno mračno ogromno maso.

Niti listič se ni zgenil; skrajne vejice bezga in akacije so bile tako mirne, kakor da nečemu prisluškujejo in so se itegovale v toplen zraku. Hiša je črnela v bližini; podolgasta, razsvetljena okna so s svojo rdečkasto svetlobo odsevala na temnem ozadju. Večer je bil tih in miren; toda v tej tihini je šel dih pritajenega, strastnega hrepenenja.

Rudin je stal s prekrižanimi rokami na prsih in poslušal z napeto pozornostjo. Srce mu je močno bilo in komaj je prižajeval dih. Končno je zaslišal lahke, nagle korake in Natalija je stopila v utico.

Rudin je pohitel k njej in jo prijel za roke. Bile so mrzle kot led.
— Natalija Aleksejevna! — je zašepetal s tresočim se glasom: hoti sem govoriti z vami... nisem mogel čakati jutrišnjega dne. Moram vam povedati da nisem stitil in se nisem zavedal do dananjega jutra, da vas ljubim!

Natalizine roke so rahlo vztrepetale v njegovih.
— Ljubim vas, — je ponovil: — in ne morem razumeti, kako sam se mogel tako dolgo varati, kako da nisem že davno ugažnil, da vas ljubim!... In v? ... Natalija Aleksejevna, povejte, in v? ... Natalija Natalija je kosmaj dihala.

— Saj vidite, prišla sem semkaj, — je rekla končno.

— Toda povejte mi, ali me ljubite?
— Zdi se mi... da... — je zašepetala. Rudin je še krepkeje stisnil njene roke in jo je hotel privleči k sebi...
Natalija se je naglo obrnila.

— Pustite me, — meni je strašno, zdi se mi, da nekdo prisluškuje... Za božjo voljo, bodite previdni. Volincev sumi.
— Bog z njim! Saj ste videli, včeraj mu nisem niti odgovoril... Ah, Natalija Aleksejevna, kako se srečeli! Zdaj naju ne more nič več ločiti!

Natalija mu je pogledala v oči.
— Pustite me, — je zašepetala: — čas je oditi.

— Se trenotek, — je začel Rudin...
— Ne, pustite, pustite me...
— Zdi se, da se me bojite?
— Ne; toda moram iti...
— Torej ponovite, vsaj še enkrat...
— Vi pravite, da ste srečni? — je vprašala Natalija.

— Jaz? Ni človeka na svetu srečnejšega od mene! Ali morda dvomite?
— Natalija je dvignila glavo. Njeno blede, plemenito, mlado in razburjeno obličje je bilo krasno v tajnstveni senci utice, v medli svetlobi, ki je padala z nočnega neba.
— Vedite, — je rekla: — jaz bom vaša.
— O Bogi! — je vzdihnil Rudin...

Toda Natalija se je umaknila in odšla. Rudin je nekoliko postal, nato je šel počasnih korakov iz utice. Mene je jasno razsvetlil njegov obraz; na ustnah se mu je zibal smehljaj.

— Srečen sem, — je rekel polglasno.
— Da, srečen sem, — je ponovil, kakor da bi hotel prepričati sam sebe. Vzravnal se je, stresel svoje kodrate lase in naglo odhitel v vrt, veselo mahajoč z rokami.

In tedaj so se v bezgovi utici neslišno razmaknili grmovi in prikazal se je Pandalevski. Previdno se je ozrl, zmajal z glavjo, stisnil ustne in pomembno izpregovoril: »No, no. Dobro bo, da o tem obvestimo Darjo Mihajlovno«, in se je skrli.

VIII.
Ko se je Volincev vrnil domov, je bil takaj potr in nevoljen, da je komaj odgovarjal sestri in se je takoj zaprl v svojo sobo, da se je Aleksejevna odločila poslati po Ležnjavo. Ona se je zatekla k njemu v vseh zamotanah slučajih. Ležnjov ji je sporočil, da pride naslednjega dne.
Volincev se ni razvedril niti naslednjega dne. Po čaju je nameraval na delo, toda ostal je doma, legal na divan in vzel v roke knjigo, kar se je redkokdaj zgodilo. Volincev ni čutil nagnjenja do slovsstva, a pesmi se je naravnost bal. »To je tako nerazumljivo kakor stih: je imel navado reči in v potrdilo svoje trditve je navedel sledeče vrste pesnika Apalata:

Krvavih spominov življenja
S svojo roko ne izbirše
Do konca trudnih dni
Ne razum, ne veda, ponosna.

Aleksandra Pavlova je nemirno pogledovala brata, toda ni ga hotela vznemirjati z izpraševanjem.

Tedaj je pridrhlala kočija in se ustavila pred zunanjim stopniščem. »No, hvala Bogu, — je pomislila, — Ležnjov je tu... Vstopil je sluga in naznanil prihod Rudina. Volincev je spustil knjigo na tla in dvignil glavo.

— Kdo je prišel? — je vprašal.

— Rudin, Dmitrij Nikolajič, — je ponovil sluga.

Volincev je vstal.

— Naj izvoli, — je rekel: — a ti, sestra, — je dostavil, obrnvisi se k Aleksandri Pavlovni: — pusti naju sama.

— Cemu vendar? — je začela...

— Ze vem zakaj, — jo je prekinil jezno: — prosim te.

Rudin je vstopil. Volincev se je hladno poklonil, stoječ sredi sobe in mu ni podal roke.

— Vi se me niste nadejali, priznajte, — je začel Rudin in položil klobuk na okno. Njegove ustne so pcdrhavale. Bilo mu je neprijetno; toda trudil se je prikriti svojo zadržgo.

— Nisem vas pričakoval, res je, — je rekel Volincev: — po včerajšnjem dnovu

plučaje torej, ko naši ljudje niso nič zakrivili z našega narodnega stališča in so marveč varovali naše sakroskratno jezikovno pravo. Nismo torej krasi naših ljudi, marveč smo jih hvalili in jih jemali v svojo obrambo. Z drugo besedo: nismo jih zavajali, naj ne pišejo slovenski, marveč smo jih vspeščevali k temu! Slučaji pa, kakoršen je bil oni z berlinsko tvrdko, na katerega smo se sklicevali, se ne tičejo nještosti pisma, marveč notranjosti, jezika, ki se ga poslužuje trgovec v pismu samem! Tu je pravda s trgovcem! Tu greši trgovec! Razlika je torej očitna! Saj menda nismo še tako daleč, da bi pošta ne dostavljala pisem radi njihove kupčijske vsebine, radi jezika, v katerem je pismo pisano! Saj menda tudi v Italiji velja še pisemska tajnost, saj menda vendar ne odpirajo pisem in ne kontrolirajo njihove vsebine! Nevarnost, ki grozi odposiljatelju pisma radi jezika, v katerem je pisan naslov, ne grozi radi njegove vsebine. Trgovec v Jugoslaviji torej, ki ne piše v svojem jeziku, je z našega narodnega stališča vreden najhujše obsodbe. Zato je bil umesten in povsem opravičen naš poziv, naj se naša javnost izogiblje takih trgovcev! «Nazione» je torej tu, ali vedoma, ali nevedoma, nesrečno zamenjala stvari in njihove vzroke. Ona sama je torej položila v italijanska usesa prav — grdo bolho. Gospodu glavnemu uredniku, Silviju Benico, ki ga poznamo kot pametnega in razodnega človeka, bi nujno priporočali, naj pazi, da se ne bodo za njegovim hrbtom pisale take neskladnosti!!

Pred krizo v italijanski vladi? Ze par dni se v vseh italijanskih političnih krogih širijo govorice, da se nekaj snuje proti Factovi vladi. Tudi listi se bavijo večinoma o obrobini s temi govoricami. Namen strmoglaviti vlado se pripisuje popolarom. «Il Corriere d'Italia» glasilo Don Sturza pa te vesti odločno zanika, češ, popolarji niso ravno najbolj zadovoljni z obstoječo vlado, vendar pa priznavajo Factu, da se korektno vede in da se je pred vsem točno držal dogovorov glede sestave vlade. Tudi je stranka proti temu, da bi državi pripravljala novih zmešnjav posebno v sedanjem momentu, ko je toliko nujnih in važnih vprašanj na dnevnem redu.

Na drugi strani pa je nastala kriza v stranki popolarov samih in don Sturza ima proti sebi močno skupino z posl. Meda na čelu, ki bi znala celo dosedanjega voditelja popolarov strmoglaviti. Danes bo imela parlamentarna skupina popolarov važen sestanek, na katerem se ima položaj razbistri. Predvideva se, da ne bo prišlo do presenečenja, ker je položaj don Sturza dovolj močan, da bo tudi v bodoče nadaljeval s svojim mnenjem.

Popolarom sta sedaj najbolj na srca zakonska načrta o državnem izpitu in o poljedeljskih pogodbah; z živo agitacijo zahtevajo, da se v tem zasedanju parlamenta razpravljajo o teh dveh načrtih. Vlada pa bi se tej razpravi najbolje izogibala, tako se govori, če provocira krizo. Zdi se pa, da bo Facta določil kratko dobo tudi za to razpravo in poslal nato z mirnim srcem parlament na počitnice.

Seja mestnega sveta se je, kakor javljeno, nadaljevala v torku dne 11. t. m. Zupan je ugovarjal, da so prisotni svetovalci v zakonitem številu; nato se je prečital zapisnik zadnje seje. Sledil je predlog svet. Lucateli-ja, naj bi zupan zahteval od naučnega ministrstva in od osrednjega urada za nove pokrajine, da bi se v srednjih solah novih pokrajinj upeljala ista klasifikacija, ki je v veljavi v starih pokrajinah. Sklenilo se je, da se to vprašanje odpostoji šolskemu odseku.

Nato se je skozi vso sejo nadaljevala razprava o vprašanju izmenjave zemljišč med občino in stavbeno zadrugo državnih uradnikov (Sedis). Razprava je bila živa in burna, ker so zastopala popolnoma nasprotna stališča. Kočno je bil s 57 protih glasovom sprejet sledeči sklep, ki ga je predlagal mestni odbor: Občinski svet odobruje predlog mestnega odbora ter pozivlja, naj se zadeva uredi na način, da se sklene med vlado, občino in Sedis dogovor, s katerim bo občini zamljena izročena zemljišča za osrednji trg ter ohranitev vile Necker v celem njenem obsegu in določitev iste za javni vrt. Sedis pa bo dobila zamljena zemljišča, da lahko razvije svoje delovanje. Prej pa mora podat Sedis absolutno jamstvo za to, da bo ona takoj pričela z zidanjem nameranih stavb.

Doklade državnim upokojencem. Finančno ravnanstvo razglasa: Obveščajo se vsi prizadeti, da so v smislu čl. 2 kr. odloka z dne 14. maja t. l. št. 743 tičečega se pripobitkov namenjenih nekaterim vrstam upokojencev, ki so bili nameščeni kot civilni državni uslužbenci pod stare vladavino v novih pokrajinah, izključeni od teh pripobitkov vsi tisti, ki so bili v času od 1. decembra 1921 naprej ali so še danes nameščeni in plačani od kake državne ali druge javne upravne oblasti.

Če je pa to plačilo nižje od zneskov, katerih nakazilo je dovoljeno z omejenim kr. odlokom, tedaj se bo pripobitjek izplačal toda samo v višini razlike.

Pri zadetih (bivših) poduradnikih, oficijanih, slugah, delavci, ki so služili pri civilnih državnih oblastih prejšnje vladavine, njihove vdove, sirote končno vdove ter sirote po očetu ali po obeh roditeljih vseh državnih nameščenecov, ki so dobivali po 1. decembu 1921 kake plačo od javnih oblastev, se pozivljejo da takoj javijo mesečni znesek, kateri jim je bil izplačevan po 1. decembu 1921, tudi če se je to zgodilo samo začasno.

Konečno je treba opozoriti, da bodo pripobitjek prejeli samo tisti, ki so postali italijanski državljani brez drugega ali pa ki so pridobili državljanstvo.

Davek na igralne karte. Finančno ravnanstvo nam je večerj posloval sledeči razglas: Z vladno odredbo je bil s 1. julijem t. l. monopol na prodajo igralnih kart nadomeščen z kolokovno pristojbino od lir 150 za vsako igro navadnih kart in lir 3.— za igro luksuznih kart brez drugih doklad. Igralne karte, ki pridejo iz inozemstva so podvrzene istim pristojbinam kakor karte delane v kraljevstvu. Odreja se nadalje, da se bodo karte ki imajo ovitek uprave monologa, lahko razprodale po ceni, katero bo prodajalec smel določiti ne glede na ceno ki je označena na ovitku.

Najkasneje do 15. julija t. l. bodo morali vsi prodajalci igralnih kart pristiti v svrhu ureditve z ozirom na novo pristojbino vse igre, ki so jih imeli v zalogi dne 30. junija t. l. na pristojne davčne urade oziroma v Trstu na pristojbinski urad (Ufficio del bollo), v katerega okrožju ima prodajalec svoj sedež.

Izgubljen je omoč važnih spisov na poti s Proseka čez Greto v Trst. Pošten najditelj naj prinese omoč k upravi lista «Edinost» proti primerni nagradi. Za najditelja ti spisi nimajo nobene vrednosti pač pa so za lastnika ne nadomestljivi. Prosimo upoštevanja.

Srednješolcem in akademikom! Pred kratkim je izšel «Almanah Počitniške Zveze», ki je mnogo obširnej kot lansko leto in vsebuje med drugim seznam podpornih članov P. Z., razne podatke in informacije o P. Z., ki morajo zanimati vsakega dijak! Ko vas pozivamo, da si ga nabavite, ne omenjamo, kolikolika pomena je potovanje po naši ožji domovini (omogoči se si ga z nabavo «Almanaha», ki je tudi legitimacija za l. 1922.) za nas in ves naš narod, za vaše zdravje i. t. d., hočemo vas predvsem spomniti vaše moralne dolžnosti napram P. Z., s katero pokažete smisel in čut za organizacijo. (Obširneje podatke o P. Z. prinese prih. številka «Prosvete»). Almanah se naroča pri «Akad. ler. društvu Adrija», osek «Počitniška Zveza», Gorica, ali pa pri načelniku Pavlin Josip, stud. inž., Gorica, via Isonzo 63. Cena L 1.— + članarina L 1.—, skupaj L 2.—. — Tovariši in tovarišice na učiteljsku v Tolminu, ki so poslali po L 1 (po tov. Bevku, cand. phil.), naj pošljejo ina gornji naslov še po L 1 in natančen naslov, nakar dobe «Almanah» na dom.

Kočno opozarjamo vse redne in podporne člane P. Z., da je «Almanah» (kot legitimacija) veljaven od 15. VII. do 15. IX. 1922, in ne samo do 1. IX., kot stoji pomočoma v «Almanahu».

Načinik P. Z.

Društvena vest

«Šentjakobska Čitalnica» naznanja vsem članom dramatičnega odseka, da se prične dramatična šola v četrti v dvorani DKD točno ob 8. uri zvečer. Naproseni so člani, da se šole vsi in točno udeležijo.

Odbor.

Tržaško učiteljsko društvo bo imelo svoj izvanredni občni zbor v soboto 15. t. m. ob 10. uri pri Sv. Ivanu s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Volitev novega odbora. 3. Slučajnosti. Odbor.

Glashena Matica. Danes ob 19. uri zadnja odborova seja pred občnim zborom. Vsi odborniki in poverjeniki naj se je udeležijo polnoštevilno. Občni zbor se bo vršil v nedeljo dne 16. t. m. Na dnevnem redu so poleg poročila zadnjega odbora poročilo o delovanju glashene šole, sprememba pravil in volitev novega odbora.

Glashena Matica. V soboto dne 15. t. m. prireditelj društva glashena šola produkcijo svojih gojencev in gojek v dvorani Del. konsum. društva pri Sv. Jakobu ob 19. uri. Na dnevnem redu so nastopi klavirskih, violinskih in solopjevskih gojencev in gojek, violinskega orkestra naših mladih in društvenega moškega pevskega kvarteta. Javne produkcije Gl. Matice je naše občinstvo vedno obiskovalo z zanimanjem. Upamo, da se odzove tudi sedaj v lepem številu, da vidi, koliko so gojenci in gojenke napredovali v minelem šolskem letu.

«Odvada» danes v četrti ob 20.30 uri se vrši odborova seja. Bodite točni! Predsednik.

«Roparski Sokol». Danes ob 20.30 odborova seja v navadnih prostorih. Vabljeni so tudi br. vaditelji in vaditeljice. Načinik.

Dijakna Matica. V soboto, 15. t. m. seja pripravjalnega odbora v predsedniških pisarnicah. Istotam naj dvignejo že v petek člani odbora načrt društvenih pravil.

MDP Sv. Jakob. Danes zvečer ob 21. uri odborova seja. Redni sestanek, ki se ni vršil iz znanega razloga v torku, se vrši v soboto točno ob 20.30 uri.

Iz tržaškega življenja

Roparski napad v ulici delle Beccherie. Kovač Josip Riboli, mož, ki šteje svojih petdeset let, je zapustil pred snočnim ob poznuri nekdo gostilno v ulici Malcanton in šel nato po samotni ulici delle Beccherie proti domu v ulici Riborgo št. 41. Ko je dospel skoraj na konec ulice delle Beccherie, se mu je približal okoli trideset let star mož, vitke postave in dolgih, črnih brk.

— Dober večer gospod Anton — ga je nagovoril mož

Kovač ga je začudeno pogledal, nato mu je odgovoril:

— Vi ste se zmotili: ne imenujem se Anton, temveč Josip.

— Saj res. Človek se rad zmoti ...

— Saj mi ne boste zamerali, če vas vprašam, kdo ste. Jaz vas ne poznam ...

Mož je prijel kovača za roko in ga peljal k bližnji čestni svetilki.

— Tu je svetloba. Sedaj pogledajte me prav dobro in prepričajte se boste, da me poznate — je dejal mož.

Kovač ga je premeril od nog do glave. Par trenutkov pozneje je odgovoril:

— Jaz vas ne poznam ...

Mož je povlekel iz žepa cigareto in si jo prižgal. Nato je začel praviti kovaču, da je sedel pred par tedni z njim v gostilni «Alla taverna al fumo». In ravno takrat sta se spoznala.

— Saj res. Sedaj mi je prišlo šele na misel, da se poznavam — je dejal kovač.

— No, vidite, da sem imel prav. Sedaj bova pa šla na liter vina.

Ko je izrekel mož te besede, je prijel kovača pod pazduho in ga peljal pred gostilno v ulici delle Beccherie. Gostilna je bila že zaprta.

Moža sta trkala delj časa po vratih in oknih gostilne, da bi juna odprli. Toda krkanje je bilo brezuspešno. Par trenutkov pozneje je kovačev znanec močno zašvišgal. Tedaj so prišli iz za vogala ulice Vitelli škije možakarj in se pridružili h kovaču in njegovemu znancu. Kmalu so se vsi zmenili, da bodo šli «krokati» v neko gostilno v ulici Capitelli.

Par trenutkov pozneje so že šli vsi po ulici delle Beccherie proti ulici Malcanton. V bližini ulice Stretta so planili vsi štirje možje na kovača, ga vrgli z vso silo ob tla in mu nato več listnico s 150 lirami in srebrno uro ter veržico. Nato so zbežali a kovačevem «znanecem» po ulici Stretta. Kovač je naznanil do-godek policiji.

Včeraj zjutraj se je posrečilo trem policijskim agentom aretirati na Garibaldijevem trgu kovačevega znanca. Imenuje se: Peter Mastrociani, star 31 let, brez stalnega bivališča. Možakar je sprva trdil na vse močote načne, da je nedolžen, pozneje je pa priznal, da je bil v zvezi z roparskim napadom. Sedaj sedi v zaporu.

Denarce zadeve. Alojzij Astori, star 25 let, stanujoč na Kjačinu št. 256, je prišel včeraj popoldne okoli 4. ure v navzkrižje radi denarnih zadev z nekim prijateljem. Moža sta se sprva krtila z najrazličnejšimi priimki, končno sta si pa skločila za vrat. Astori je bil premagan. Rane, katere je dobil med prestopom, si je šel zdraviti na rešilno postajo.

Hudobija. Zasebnica Pierina Mozetič je razobesila pred večeršnjim proti večeru z okna svojega stanovanja v ulici Massimo d'Azeglio št. 4, nekaj perila. Kakih dvajset minut pozneje je pa neki stanovalec v spodnjem nadstropju iz hudobije zapalil s svojo novo perilo, ki je viselo čez njegovo okno. Mozetičeva se je pritožila na policijskem komisaratu v ulici Guido Brunner, da ji je dotični stanovalec že trikrat zapalil perilo. Hudobnega soseda so spravili pod ključ.

Tatovi v stanovanju. Antonija Mohorčičeva je pustila pred sinočnim svoje stanovanje v ulici Petronio št. 22 par minut brez nadzorstva. To ugodno priliko so uporabili doselej neznanj tatovi in odprli stanovanje s ponarejeni ključji. Po stanovanju so vse razmetali: iskali so zaklade. Šele po dolgem iskanju so našli v nekem predalu, med čunjami listnico s tisočlirskim bankovcom in nekaj zlatenice v vrednosti 1000 kr. Tatovi so morali biti nevoščjivi: pred odhodom so zaprti stanovanje s ključem; da bi ga morebiti ne obiskal drugi oddelček tatov.

Predznan tat. Pred večeršnjim zvečer okoli 7. ure se je pojavil v zlatarnici Ivana De Gioia v ulici Giacinto Gallina št. 5 elegantno obleden mladenič, se obrnil do lastnika in mu dejal, naj mu pokaže v ogled zlate prstane. Last-ništvo napram Nataliji Aleksejevni ni je bilo poznano ... Verujte mi, jaz poznam svojo vrednost; jaz vem, kako malo sem vreden tega, da sem stopil v njeno srce namesto vas; toda če nam je bilo že tako usojeno, ali naj se zato varamo in se pretvarjamo? Ali naj se izpostavljam nepriporočnemu, ali pa celo možnostim takih prizorov kakor včeraj pri obedu? Sergej Pavlič, sami recite?

Volincev je prekrital roke na prsi, kakor da se s trudom zatajuje.

— Sergej Pavlič! — je nadaljeval Rudin: — vi ste ogorčeni name, to čutim ... toda razumite naju ... razumite, da nista imela drugega sredstva, s katerim bi vam dokazala našo spoštovanje, dokazala, da veva ceniti vašo iskreno plemenitost. Iskrenost, popolna iskrenost bi bila napram komurkoli neumestna; toda napram vam je bila to našina dolžnost. Nama je prijetno vedeti, da je našina tajna v vaših rokah.

Volincev se je pritriljeno zagrohotal.

— Hvala na zaupanju! — je vzkliknil: — dasiravno blagovolite vzeti na znanje, da nisem želel poznati vaše tajne, kakor tudi ne vam svoje zaupati in s katero razpolagate kot s svojo lastnino. Toda dovolite: vi govorite takorekot v dvojnji. Torej morem sklepati, da Natalija Aleksejevna ve za vaš obisk in pomena namen tega obiska?

— Zelim, da govorite brez ovinkov! — je dostavil Volincev.

Popadla ga je že resna jeza.

Rudin je napravil resen obraz.

— Kakor želite ... sama sva ... Moram vam povedati — sicer pa ste najbrže že uganili (Volincev je nepotpreljivo zmignil za rameni) — moram vam povedati, da ljubim Natalijo Aleksejevno in da imam pravico misliti, da me tudi ona ljubi.

Volincev je pobledel, toda ni nič odgovoril, ampak šel k oknu in se obrnil stran.

— Boste pač razumeli, Sergej Pavlič, — je nadaljeval Rudin: — če bi ne bil uveren ...

— Prosim! — ga je naglo prekinil Volincev: — jaz nikakor ne dvomim ... Kaj me to briga! Bog daj srečo! Samo se čudim, kateri vrag vam je vdahnul misel, da ste me posetili za to, da mi poveste to stvar ... Kako prihajam jaz v to zadevo? Kaj me zanima, koga vi ljubite in kdo vas ljubi? Nikakor ne morem tega razumeti.

Volincev je gledal dalje skozi okno. Njegov glas je bil votel.

Rudin je vstal.

— Povem vam, Sergej Pavlič, čemu sem se odločil priti k vam, čemu si nisem mogel prisvojiti pravico, da bi pred vami odkril najino ... najino vzajemna nagnjenja. Jaz vas visoko spoštujem — zato sem prišel k vam; jaz nisem hotel ... midva obo, nista hotela igrati napram vam komedije. Vse

čuvstvo napram Nataliji Aleksejevni ni je bilo poznano ... Verujte mi, jaz poznam svojo vrednost; jaz vem, kako malo sem vreden tega, da sem stopil v njeno srce namesto vas; toda če nam je bilo že tako usojeno, ali naj se zato varamo in se pretvarjamo? Ali naj se izpostavljam nepriporočnemu, ali pa celo možnostim takih prizorov kakor včeraj pri obedu? Sergej Pavlič, sami recite?

Volincev je prekrital roke na prsi, kakor da se s trudom zatajuje.

— Sergej Pavlič! — je nadaljeval Rudin: — vi ste ogorčeni name, to čutim ... toda razumite naju ... razumite, da nista imela drugega sredstva, s katerim bi vam dokazala našo spoštovanje, dokazala, da veva ceniti vašo iskreno plemenitost. Iskrenost, popolna iskrenost bi bila napram komurkoli neumestna; toda napram vam je bila to našina dolžnost. Nama je prijetno vedeti, da je našina tajna v vaših rokah.

Volincev se je pritriljeno zagrohotal.

— Hvala na zaupanju! — je vzkliknil: — dasiravno blagovolite vzeti na znanje, da nisem želel poznati vaše tajne, kakor tudi ne vam svoje zaupati in s katero razpolagate kot s svojo lastnino. Toda dovolite: vi govorite takorekot v dvojnji. Torej morem sklepati, da Natalija Aleksejevna ve za vaš obisk in pomena namen tega obiska?

— Zelim, da govorite brez ovinkov! — je dostavil Volincev.

Popadla ga je že resna jeza.

Rudin je napravil resen obraz.

— Kakor želite ... sama sva ... Moram vam povedati — sicer pa ste najbrže že uganili (Volincev je nepotpreljivo zmignil za rameni) — moram vam povedati, da ljubim Natalijo Aleksejevno in da imam pravico misliti, da me tudi ona ljubi.

Volincev je pobledel, toda ni nič odgovoril, ampak šel k oknu in se obrnil stran.

— Boste pač razumeli, Sergej Pavlič, — je nadaljeval Rudin: — če bi ne bil uveren ...

— Prosim! — ga je naglo prekinil Volincev: — jaz nikakor ne dvomim ... Kaj me to briga! Bog daj srečo! Samo se čudim, kateri vrag vam je vdahnul misel, da ste me posetili za to, da mi poveste to stvar ... Kako prihajam jaz v to zadevo? Kaj me zanima, koga vi ljubite in kdo vas ljubi? Nikakor ne morem tega razumeti.

Volincev je gledal dalje skozi okno. Njegov glas je bil votel.

Rudin je vstal.

— Povem vam, Sergej Pavlič, čemu sem se odločil priti k vam, čemu si nisem mogel prisvojiti pravico, da bi pred vami odkril najino ... najino vzajemna nagnjenja. Jaz vas visoko spoštujem — zato sem prišel k vam; jaz nisem hotel ... midva obo, nista hotela igrati napram vam komedije. Vse

nile je potegnili iz železne blagajne škatljo zlatih prstanov z dragulji in jo postavil na mizo navideznemu kupcu na ogled. Navidezni kuppec je pregledal več prstanov. Izbrane prstane — bilo jih je pet — je postavil v škatlji na kupček. Nenadoma je pa zagrlil za ta pripravljeni kupček prstanov in zbežal. Zlatarjevi uslužbenci so tekli za njim, toda njihovo zasledovanje je bilo brez uspeha. De Gioia trpi par tisoč lir škode.

Vesti z Goriškega

Iz Nabrežine. Dramatični osek Javne ljudske knjižnice v Nabrežini vprizori v nedeljo, 30. julija 1922. na dvorišču kavarne v Nabrežini večerno predstavo «Nebesa na zemlji» veseloigra v treh dejanjih. Začetek točno ob 19 in pol zvečer.

Iz Kobarida. V soboto dne 8. t. m. je priredila večerja družba iz Kobarida izlet na Stol. Med potjo so izgubili potnika in nič se ne ve, je-li ponesrečil, ali kam zalezel. Mož je srednje postave, srednje starosti, bistrih oči, nos temne barve. Ako bi kdo kaj vedel o njem, naj blagohotno takoj naznani planinskemu društvu v Kobaridu.

V Novakih pri Cerknem bo v nedeljo 16. t. m. dramatična predstava. Uprizorita se Ribičičeva veseloigra v treh dejanjih «Vraže» in Stryarjev dramatični prizor «Blaža duša». Po predstavi prosta zabava brez plesa. Pričetek točno ob 5. uri pop. K obilni udeležbi vabi odbor.

Iz Sv. Križa-Cesta. Na razne prošnje naznanjajam, da pridedim tečaj o zadržnem knjigovodstvu v Dobravljah (Ljudska šola) z dnem 16. t. m. ob 8 1/2 uri zjutraj.

Vsi oni, ki se žele udeležiti, naj pridejo omenjeni dan in ob omenjenem času na zgoraj določeni prostor.

V Dobravljah, dne 10. julija 1922.

Mermoja Fran, šol. voditelj v Dobravljah Sv. Križ-Cesta.

Umor mladi dedičine. Grozen zločin je te dni razburil mično kraško vasico Pliskovico. Med Andrejem Rebulc na eni strani in Henrikom Žerjal ter Francom Košič na drugi strani je vladal delj časa preprij radi neke dedičine, ki jan je skupno pripadla in katere si niso nikoli mogli razdeliti.

V nedeljo je med tremi dediči prišlo v gostilno do novega prepira, ki je končal s tem, da sta Žerjal in Košič naskočila na Rebulca ter ga z nožem večkrat zabodla, tako da je ostal na mestu mrtev. Morilca sta bila aretirana ter odpeljana v tržaške zapore.

Vesti iz Istre

Iz Herpela. Sokolsko godbeno društvo priredi v nedeljo 16. t. m. v prostorih gospe Mikulič zabavo različne vsebine: Od 4. ure pop. do 6. koncert z različni komadi. Od 6. ure dalje ples, sročelov, točna šaljiva pošta itd. Ker ej čisti dobiček določen za poplave in nabave instrumentov, se pričakuje obine udeležbe. Predprijčila se hvalozvo sprejemajo.

Književnost in umetnost

Koncert pev. zbora «Učiteljske zveze» v Gorici, dne 8. julija 1922. — O priliki trodnevne zborovanja «Učiteljske zveze», se je vršil tudi koncert pevkega zbora. Mešan zbor je nastopil s šestimi zbori, moški z enim. Razen Lajovčevega «Spomladnega speva», so se vsi drugi zbori peli na novo. Poleg tega en ženski duet, trije samospevi, dva melo-drama in tri slovi. klavirske skladbe. Spored je bil naslednji: 1. Ivan Grbec: Otroci molijo; Anton Lajovic: Spomladni spev; Anton Förster: Z glasnim šumom... (Mešani zbori). 2. Janko Ravnik: Iz Seguidille: Ljubezen moje mladosti... Marij Kogoj: Istrski motiv. (Samospeva, poje A. Sancin). 3. Recitacija: Skozi gozd je šel (Kette). Narodna balada: Mornar. (Recitira Albe. Širok, ob klavirju improvizira Marij Kogoj). Odmor. 4. Anton Lajovic: Ne povem vam zakaj... (Duet za ženske). 5. Vasilij Mirk: Capriccio; Dr. G. Krek: Bagatela; Vasilij Mirk: Rapsodija. (Klavir, igra Gita Bortolotti). 6. Emil Adamič: Kregata se baba in devojca. (Moški zbor); Mlad vojak po vasi jezdi; Anton Lajovic: Napišnica; Bolest kovač. (Mešani zbori).

Spored je bil krajši in bolj isklesan od sporeda prvega koncerta v Gorici. Zbor je pokazal še večjo tehniko in je brez strahu prešel čez velike težave. Priča je temu pesem «Otroci molijo», polna težko posebno v intonaciji. Pevci so premagali to vsled svoje spolne inteligence, vsled dobrega glasovnega materiala in najbolj vsled neopisne požrtvovalnosti za napredek takega zbora, ki se bo lahko postavil ob stran, najboljših zborov drugih narodnosti. Da bo to iz denarne strani omogočeno, je poskrbela letošnja delegacija «Učiteljske zveze», s tem, da je sprejela sklep, da plača vsak ud (preko 750) v letošnjem letu lir za Zvezino tiskarno in 2 liri mesečno za socialne tečaje in pevski zbor.

Peški zbor je tudi do sedaj slonel na ramih Zveze, posameznih društev in pred vsem pevcev samih, ki so morali večino stroškov plačati iz svojega.

Kako velike so žrtve, si lahko predstavljamo če pomislimo, da morajo hoditi najbolj oddaljeni pevci vsi od Pazina drugi pa s Tolminskega in Cerkljanskega v Trst k vjam in da porabijo nekateri skoraj dva dni samo za potovanje. Zveza, ki ima tako požrtvovalne člane, ki je za omo skupno rajo je žrtvovala 800 lir, nas potrjuje v veri, da bo znala ceniti to veliko pridobitev in pripomočki zbora, da doseže cilj, ki so mu ga postavili ustanovitelji. Z druge strani pa nam sposobnost zbora potrjuje že dosedanja bilanca: V teku dveh mesecev in pol je zbor priredil tri koncerte, s tremi različnimi programi iz naše najtežje vokalne literature. N. pr. za zadnji koncert v Gorici se je pripravil vsak posamezni pevec pri treh vajah: dveh skupnih in eni posebni vaji.

Značilno je, da so se tudi klavirske skladbe tega sporeda, vzele iz naše literature, ravno tako samospevi. Na novo se je pri tem koncertu vpeljal melodram: Recital je Albert Širok Kettejev «Skozi gozd je šel» in narodno balado «Mornar»; ob klavirju je istočasno improviziral skladatelj Marij Kogoj. Melodijozni organ in globoka občutenost, posebno pri lirskih mestih recitatorja, sta prišla s pomočjo glasbe, do že večje veljave. Improvizator je v hipo porojenimi mislimi slikal po načinu programne muzike dejanje v pesnih. N. pr. šumne drevoja, bučanje vetra in morja, ljubezenska hrepenenje, mističnost življenja v morju. Improvizacija k prvi pesmi je bila lepo isklesana skladba, katere bo škoda, če ne bo hodaj napajano. Pri drugi pa sta bila posebno lepa prva dva ljubezenska motiva, ki vabita Jelvico iz kamrice. Ti dve točki sta pokazali

Kogojev specialni talent, katerega nima pri nas noben drug skladatelj. On ne čaka posebnih trenotkov za razpoloženje, iz njega vra neprestano, od tod njegova velika produktivnost in originalnost.

Gdč Marjetica Bortolotti, je imela zelo ne-hvaljevo nalogo na trdem klavirju, izven tega so iz naše klavirske literature skladbe take, da ne pustijo brilirati, ker je vkljub temu izvršila svojo nalogo tako lepo, zato ji gre dvojno priznanje. Upajmo, da jo bodo posemili slov. pianisti in se s srcem odklenili domaće klavirske literature.

Gdč. Avrelija Sancin nam je zapela z isto grobostjo kakor vsakokrat pri nešteth koncertih. O pevovodji in priznanju, ki mu gre le eno besedo: Svojemu idealu zvest gre preko kadil in preko podcenjevanja.

Naj bo omenjeno tudi enkrat, da sta pripomogla k ustanovitvi tega zbora in njegovemu razvoju in delovanju še posebno predsednik pevskega zbora Joško Ribičič in tajnica gdč. Anica Čok. — I. G.

To in ono

Kdo sme sedeti na slavni prestolih. Viktor Auburtin piše v «Berliner Tageblattu»: V državnozborski dvorani regenburskega rotovža stoji prestol svete rimske države nemškega naroda. Stoji visoko pod mogočnim baldahinom. Sluga me je pripeljal v dvorano in je rekel: Prosim, počakajte za trenutek, vrtarjeva žena pride takoj. Odsel je in me pustil samega. Stal sem sam pred prestolom v tihi dvorani. Ne da bi trenil z očesom, sem stopil po stopnicah ter sedel na prestol. Prvič ni bilo za me nobenega drugega sedeža, drugič pa naj bi se državni prestol ne izročil v varstvo slabotne vrtarjeve žene. Prestol pa ni bil iz zlata in žamet, kakor sem si mislil, ampak iz usnja, ki so ga cesarji precej ogledali. Naslonjalo je bilo ravno in nekomodno. Tu so prestolovali Maksimilijani in Ferdinandini in vse druge šeme, tu so sklenili vojno proti Turkom in novo pregajanje krivovercev. Kar jih je sedelo na tem prestolu, sem bil jaz najbrž najmanj škodljiv. Prišla je končno v dvorano vrtarjeva žena, ter je skoraj okamerala. Ko je prišla k zavesti, je jecljala: Prepovedano je sedeti na prestolu! Radi takita nisem odgovoril, ampak sem zapustil prestol. Na jeziku pa mi je bilo: Na Bavarskem je prepovedano, sedti na prestol? Prosim, moja dama, ne pravite tega meni, ampak gospodu Kahrhu!

Smart «kralja bohemov». Te dni so na pariškem Pere Lachaise pokopališčih pokopali moža, ki je bil v pariških literarnih krogih znan kot «kralj bohemov». Ta mož je bil Adalbert Biart de Gherardine, potomec stare francoske plemeniške rodbine. Po končanih vseučiliških študijah je zapustil svojo rodbino ter živel v Quartier Latin kot bohem. Bil je reporter lista «Liberte», gledališki igravec in zasebni tajnik. Kljub svojemu literarnemu talentu ni imel nikdar nobenih dohodkov. V «Revue de Paris» je pridobil več lepih novel. Svoječasno so ga njegovi tovariši v neki kavarni proglasili kot «kralja bohemov» in ta naslov mu je ostal do smrti. Bil je intimen prijatelj Verlainea, Tailhades i. dr. Na njegovi zadnji poti so ga sprejeli le redki prijatelji in par revnih dijakov. Nepoznana roka pa je položila na njegovo stromašno krsto skromen šopek cvetlic.

DAROVI

Neimenovan je daroval za šolsko društvo 5.— lir.

Gospodarstvo

Nemčija pred gospodarskim polomom. Angleški finančni minister je rekel na sobotni seji angleške zbornice, da smatra Nemčijo sva plačila nezmožno — besede, ki pogajajo antantnim kapitalistom grozo v kosti. Ali veste, kaj pomeni za upnike, če dozejemo, da je trgovec plačila nezmožen? In angleški finančni minister ve, kaj govori! Da je Nemčija res pred gospodarsko katastrofo, oziroma, da jo že drži za vrat, dokazuje silno padanje nemške valute. Vlada izjavlja, da ne more plačati svojih obveznosti napram antantnim državam in zahteva odložitve plačil — zahteva moratorij. To je pač nesporno posledica požrešnosti antantnih držav, ki se niso dale prepričati, da je bolj pametno zahtevati malo in tisto tudi prjeti, kakor pa zahtevati veliko, da nasprotnik pod tem bremenom omaga in ne more plačati tudi tistega malega ne. Silna brezena, ki jih je zahtevala antanta od Nemčije so tudi onemogočila vkljub priznani delavnosti in disciplinirani podjetnosti nemškega naroda, da se ne more izviti iz gospodarske krize. To so znali izbrabiti za svoje cilje monarhisti, katerim je bilo omogočeno z dokazovanjem, o nezmožnosti sedanje vlade — ustanoviti veliko protirepublikansko akcijo. Ta je dosegla z umorom ministra Rathenaua svoj višek. Monarhistična akcija je sicer srta, republika je zavarovana, a pri tem je stopil v krizo finančni položaj, ki ga je mogla dosedaj vlada vsaj s silo obvladati. Bodočnost bo pokazala, če se bo vsaj sedaj antanta streznila in popustila, sicer znamo doživeti še silne dogodke. Vemo, da je nastopanje antante sililo Nemčijo obenem z drugimi vzroki — na zvezo z Rusijo.

Borgna poročila.

Trst, dne 12. julija 1922.

Jadranska banka	129
Coulluch	291
Dalmatia	294
Germilich	1636
Libera Trstina	453
Lloyd	1225
Lustine	635
Martinolich	138
Oceania	175
Premuda	382
Triplicovich	236
Ampela	567
Cement Dalmatia	316
Cement Salmeta	244

Tuja valuta na tržaškem trgu

avstrijsko-nemške krone	1.65 — 1.77
čehoslovaške krone	—11.— —11
belgijske krone	53.50 — 54.50

EDGARD POE:

Ovaduško srce

(Prevedel Sorli F.)

Res je! Nervozen sem, strašno nervozen, pravzaprav sem bil vedno tak; toda to ne pomeni blaznosti. Bolezen mi je čutila samo po ostrih, ne pa zamorila, niti otopila. Odklikoval sem se naravnost z ostrim sluhom, takim, da sem čul vsak glasek na zemlji, na nebu; — že iz pekla sem ga čul. Pa že trdite da sem blazen! Le pazite! Videli boste kako natanko vam bom povedal celo zgodbo.

hiše me je to hropenje preletelo z neznanom mrzlo zono. Ostal bi bil miren še trenutek, toda bitje srca je silno naraščalo. Zdelo se je, da razpoči to srce. Nova tesnoba se me je oklenila. To bitje bi lahko čuli sosede. — Starcu je odbila ura Z velikim krikom sem planil v sobo z bliskoma odprto lučjo.

OSEL se je našel, več se izve v Lonjerju št. 76. 1363
HISA z vrtem in gostilno z vsem inventarjem (takoj prosta) se proda. Pojasnina daje F. Lenassi via S. Francesco 10, prodajalna. 1364
IVAN KACIN, izdelovatelj orgel in harmonijev, Gorica, Via Carlo Favetti 6 (Venturini) ima v zalogi vsakovrstne harmonije, klavirje, strune za tamburice in jezike za harmonije. Popravlja in uglašuje orgle, harmonije, klavirje. Prodaja tudi na obroke. 1556
OGLARJI se sprejmejo. Šbil Kočevje — Jugoslavija. (1350)
V SKLADIŠČU v ulici Geppa 17 se prodajajo po najnižjih cenah: spalne sobe, polne, z mizo in dvema stolicama po L. 1000.— dvo- ročne sobe z velikimi ogledali od L. 2000.— naprej, obedne sobe, stolice s pravim usnjem od L. 3000.— naprej, garnitura za predsobo, pohištvo za letovišča in vrte, popolne kuhinje in posamezni kosi, pohištvo za urade, velika izbira stolic in naslonjačev. Za preprodajalce in hotelirje posebni popusti. Za izvažanje blago v transitu. 1559
Občina Marezige razpisuje službo obč. tajnika
Doba poizkušnje traja eno leto, na kar postane stalnim. Letna plača znaša 7200 lir. Konkurent mora zraven prošnje predložiti na naslovljeni obč. urad v določenem času sledeče dokumente:
a) tajniško spričevalo, potrjeno od dežel. odbora;
b) popolno znanje slovenskega in italijanskega jezika;
c) italijansko državljanstvo;
d) krstni list;
e) sodniško spričevalo;
f) spričevalo o dobrem obnašanju;
g) zdravniško spričevalo o zdravem in močnem razvitem telesu.
Cas za konkurirati je določen do 15. avgusta 1926.
Župan: Koren.
Naznanilo
Slavnemu občinstvu najljubneje priporočam svojo dobroznano krojačnico. Cene od L. 20.— do 60.—. Finejše delo po dogovoru. Istočasno naznanjam, da imam zastopstvo, ter v zalogi najboljšo, svetovno znane šivalne stroje «Singer».
Lastnik
Fran Žiberna, Divača 29
VELIKO SKLADIŠČE KLOBUKOV
dežnikov, belih in pisanih, žepnih robcev, možkih nogavic itd.
Trst Corso V. E. III. K. CVENKEL, šte. 24.
Velika zaloga vina, žganja in likerjev
JAKOB PERHAUC
ustanovljena leta 1878
Trst, via S. T. Xydias št. 6, telefon 2-86.
Vedno v zalogi in po cenah izven vsake konkurence: pristen istrski tropinovec, kraški brinjevec in kranjski slivovec.
Lastni izdelki: šumeča vina kakor šampanjec, šumeči istrski refošk Lacrima Christi in druga.
Specialiteta: Jajčji konjak in Crema marsala ter raznovrstni likerji in sirupi, kakor pristen malinovec in drugi. (50)
KNJIŽEVNA NOVOST!
SEST MLADINSKIH IGER
Spisala Josip Ribičič in Ivan Vouk. Izdalo in založilo društvo Prosveta v Trstu. Cena broš. knjigi 5 L, vezani 7 L. — Cena posameznim snopičem 1'50 L.
I. snopič Jos. Ribičič: «Vražje», trodejanika.
II. snopič Jos. Ribičič: «Škratit», dvo-dejanika in «Pri Sv. Petru», enodej.
III. snopič Jos. Ribičič: «Čudodelna srca» in «Mladje» enodejanki.
IV. snopič Iv. Vouk: «Trije snubci», tri slike.
Ne prodaj v naslednjih knjigarnah:
J. Štoka, Trst, ulica Milano, Trani, Trst, ulica Cavana, Kat. tisk. dr. v Gorici, ulica Carducci, kakor tudi pri «Prosveti», Trst, ul. Fabio Filzi št. 10, I.
JADRANSKA BANKA
Delniška glavnica L 15.000.000 Rezerve L 5.100.000
Dunaj, Opatija, TRST, Zadar. (1)
Affilirani zavodi v Jugoslaviji: Jadranska banka, Beograd in njene podružnice v Celju, Cavtatu, Dubrovniku, Ercegnovem, Jelsi, Korčuli, Kotoru, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Metkoviću, Sarajevu, Splitu, Šibeniku in Zagrebu.
Affilirani zavod v New-Yorku: Frank Sakser Stade Bank.
Izvršuje vse bančne posle.
PREJEMA VLOGE
na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po 4%.
Na odpoved vezane vloge obrestuje po najugodnejših pogojih, ki jih sporazumno s stranko določa od slučaja do slučaja.
Daje v najem varnostne predale (safes)
Zavodovi uradi v Trstu:
Via Cassa di Risparmio šte. 5 — Via S. Nicolò šte. 9.
Telefon št. 1463, 1793, 2676. Blagajna posluje od 9. do 13. ure.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu
registrovana zadr. z omejenim jamstvom
Ulica Pier Luigi da Palestrina št. 4, I.
Obrestuje navadne hranilne vloge po 5%
vloge, vezane na trimesečno odpoved po 5 1/2%, ako znašajo 20-30.000 Lit. po 6%, ako znašajo 30-40.000 " po 6 1/2%, ako presegajo 40.000 "
Trgovcem otvarja tekoče čekovne račune Posoja hranilne pušice na dom.
Za varnost vlog jamči poleg lastnega premoženja nad 2300 zadržnikov, vredno nad 50 milijonov lir.
Daje posojila na poroštvo, zastavo vrednostnih papirjev ali dragocenosti.
Uradne ure od 8—13.
Tel. št. 16-04.
ŽIVNOSTENSKA BANKA
PODRUŽNICA V TRSTU
Ulica Roma vogal ul. Mazzini. — Lastna palača.
Delniška glavnica in rezervni sklad K. C. št. 223.000.000
Izvršuje kolateralno vse bančne in menjalnične transakcije.
Uradne ure od 9-13
Dr. A. Grusovin
specialist za kožne in spolne bolezni ter negovanje kože, perfekcioniran na dunajskih klinikah.
Sprejema od 9—12 in od 3—7 ure.
Gorica (Piazza grande) Travnik hiša Paternoli. (60)
DOBROZNANA MANUFAKTURNA TVRDKA
M. AITE
Trst — Via Mazzini šte. 37 (prej Via Nuova) — Trst
naznanja cenj. odjemalcem, da se je preskrbela z veliko izbero blaga za moške in ženske obleke, platna, bombaževine, volnenih odev, zimic in vatairnih odev lastnega izdelka, trliža, volne in žime, izdelanega perila kakor tudi vsakovrstnih pletenin. Istočasno naznanja, da je preskrbljena z bogato izbero vseh potrebščin za pomlad in poletje po najzmernejših cenah.
ALESSANDRO LEVI-MINZI via dei Rettori 1 in via Malcantone 7-13
Absolutno konkurenčne cene. (76)
Tiskarna „Edinost“ v Trstu
izvršuje vsa tiskarska dela točno in solidno
Prostori tiskarne se nahajajo v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20

Srebrne krone in zlato plačujem po najvišjih cenah
ALOJZIJ POVH
Trst, Piazza Garibaldi št. 2 (prej Barriera)
ŠIRITE „EDINOST“
Najstarejši slovenski denarni zavod.
Tržaška posojilnica in hranilnica
registrovana zadruga z omejenim poroštvom uraduje v svoji lastni hiši ulica Torrebianca šte. 19, I. n.
Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje po 4%
večje in stalne vloge po dogovoru.
Daje posojila na vknjižbe, menjice, zastave in osebne kredite. — Obrestna meta po dogovoru.
Uradne ure za stranke od 9 do 13.
Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt
Št. telef. 25-67.